

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoierul DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Fl. Mureșanu: Cel ce vrea cinste...

Prof. A. Buzdug: Predica de azi și noi. (II.)

Iconom I. Dărvărescu: Valoarea misionară a sfin-
tei mărturisiri. (Sfârșit.)

Ședințele Sfântului Sinod.

Rap.: O frumoasă activitate culturală-religioasă.

L.: Aspecte actuale din problema morală.

Cronică. — Concurs pentru ocuparea postului
de cantor în parohia Săcalul-de-Pădure. —
Concurs pentru întregirea parohiei Lunca-
Mureșului. — Licitație minuendă pentru zi-
direa bisericii din Huedin.

CEL CE VREA CINSTE...

„Dacă îmi slujește cineva să
Mă urmeze; și unde sunt Eu
acolo va fi și slujitorul Meu.
Dacă îmi slujește cineva, Tatăl
îl va cinsti“.

Ev. Ioan, 12, 26.

Sublim cuvânt! — Să fi cinstit de către Dumnezeu. Tu o fărâcă, un atom în trecerea acestei universale existențe, să fi ridicat din pulberea acestui pământ până la înălțimile cerurilor locuite de El și așezat în loc de cinste în cuprinsul nemărginirii, tu o clipă, o licărire de o zi să fi cinstit de veșnicie. Se poate oare gândi o cinste mai presus de aceasta!? — Or, Dacă îmi slujește cineva, Tatăl îl va cinsti, zice Mântuitorul, și cuvântul lui nu minte.

Însă a-i sluji Lui înseamnă a-i urma și calea bătătorită de El în trecerea pe acest pământ ce nu duce în palate somptuoase — căci, „fiarele au vizuini, pasările cerului, cuiburi, Fiul Omului n'are însă unde să-și plece capul“ — și nici la tronuri de mărire și putere lumească — fruntea sa fiind încununată cu spini. Ea începe în umilința peșterii din Betleem și sfârșește pe „înălțimea“ Golgotei. Începe prin cuvânt de binecuvântare a neprihănitelor bucurii ale acestei trecătoare vieți, sfârșește prin cuvânt de iertare a nelegiuirilor ei. Între acești doi poli, condamnă pe cei ce condamnă pe alții și iartă pe păcătoasa ce se condamnă pe sine.

Acela însă care printr'un gest a liniștit marea și printr'un cuvânt a înecat puterea satanei în adâncul apelor, — împotriva ucigătorilor de profeti, deși putere avea să cheme în ajutorul lui, legiuni de oști cerești și într'o clipă să-i nimicească, totuși nu le-a stat împotriva decât cu blândețea chipului Său divin de iertător.

Nemărginirea puterii Sale a lucrat nu după puterea ei ci după voia celui ce l-a trimis. Tot așa țaria noastră să fie întru a ne supune voiei Lui — aceasta înseamnă a-L urma: să lucrăm după sfatul voiei Sale, atunci truda străduințelor noastre întru ascultarea Lui ni va împodobi-o Tatăl cu podoaba cinstei cerești.

Ispita măririlor acestei lumi să nu ne învățeze inimile abătându-ne din calea vieții creștinești, căci plata cinstei lumești a zilei de azi, este hula zilei de mâine. Dacă slujești patimilor veacului, acei ce azi te poartă pe umărul lor în strigăte de osanale, mâine te vor arunca în noroiul cel mai de jos, acoperindu-te cu rușine și obrazul pe care azi îl sărută mâine cu acelaș hidos zâmbet sunt în stare să-l scuipe.

Cel ce vrea cinste să slujească lui Christos și Tatăl îl va cinsti.

Strasbourg, Martie 1931.

Fl. Mureșanu,
stud. în teologie.

Predica de azi și noi.

II.

Știm că predica este necesară și că Biserica are nevoie de această armă în mâna preoților ei, cu toate acestea nu se vede mare însuflețire pentru ea, și nu ne gândim la ea ca la ceva care numai decât trebuie să fie întrebuințată de noi. Mulți spun că și dacă se predică, nu se văd urmările ei, că lumea nu e obișnuită cu predica, și că mai degrabă se gândește să aibă în biserică o slujbă cât mai strălucită, dar fără predică.

Dar dovedește această ceva împotriva predicii? Fără îndoială, nu. La noi nu s'a predicat destul și e greu să se predice. Pentru a ajunge la scopul dorit trebuie să predicăm cu mult miez și aceasta reclamă oarecare muncă, oarecare deprindere de a gândi, oarecare sete de a lucra. Trebuie să rostim dar predici de bun aluat, pentruca lumea să guste această putere ce zace într'ânsele. Mai ales după război curențe multe rătăcesc cari mișună pe pământul scumpei noastre patrii, găsesc setea religioasă a neamului nostru, și ne smulg astfel de lângă noi cu multă ușurință pe frații noștri de sânge și credință. În țara noastră aflăm Biserici și întocmiri religioase străine, cari nu se socotesc străine, care-și zic că sunt la ele acasă și cari stau înaintea noastră ca vrăjmașe, alte ori puse la întrecere cu noi.

Dacă suntem acum în România-Mare mai multe biserici și dacă cei mai numeroși sunt ortodocșii și dacă numai noi ne numim Biserică dominantă; nu putem sta în fața tuturor acestor privitori ca un trup fără hârnicie, pe când ei sunt mai harnici la treabă în ogrorul lor.

Când vedem pe conducătorii tuturor celorlalte biserici și secte cum învață și stau în fruntea credincioșilor lor noi nu putem stă în urmă, ci trebuie să ne mișcăm, căci toate se mișcă și progresează, numai mortul nu se mișcă și nu se desvoaltă. Trebuie să ne deșteptăm și să nu ne mulțumim numai cu cele câștigate în școală. Sunt multe comori ascunse în diferite cărți despre cari mulți preoți nu sunt înștiințați și dacă s'ar face lucrul acesta, mulți ar căuta să le cunoască. Lucrul acesta însă

la noi a lipsit. Am avut și avem multe materiale bune pentru predică cari rămânând nedescoperite, n'au putut să aducă între preoți roada pe care ar fi trebuit să o aducă. Apoi când te gândești la mizeria dela sate, la greutățile pastorale, la curențele potrivnice cari le întâmpină astăzi preoții noștri, atunci de bună seamă vom recunoaște că a lipsit din partea noastră de a recomanda materialele omiletice necesare spre a servi vestitorilor cuvântului dumnezeesc un razim puternic în lupta grea ce o desfășură.

Un material temeinic pentru pregătirea noastră, atât ca putere de cugetare, de dovedire, cât și ca material de vorbire negreșit îl dau prediciile lui *Antim Ivireanul*, de cari nu se face nici o vorbă în învățătura noastră bisericească. Mulți dintre noi am avut aceste predici în mână, dar la întrebuințarea lor ca material de predicare, nu ne-am gândit și prin aceasta noi greșim foarte mult, fiindcă autorul rostește cuvinte așa de vii și de simțite în folosul predicii, precum când spune el: „Vai și ce ticăloșie mare este, când se află tăcere în biserică lui Hristos! și, sau din lenevire, sau din neștiință tac păstorii oilor cuvântătoare, cari sunt în locul apostolilor! Atunci cu adevărat ia îndrăznială diavolul, iese de față fără de frică și răpește oile lui Hristos; căci acolo unde nu se propovăduiește și nu se vestește și nu se citește cuvântul lui Dumnezeu, acolo este precum zice prorocul Amos, foamete mare, iar unde se vestește cuvântul lui Dumnezeu, acolo și Dumnezeu este în mijloc și răcorile satanei se risipesc. Nu flămânzește atâta trupul de pâine, cât flămânzește și însetează sufletul omului de învățătura tâlcurilor evangheliei și ale apostolilor. Că credința, după cuvântul lui Pavel; se câștigă din auzire. Deci de nu este cineva ca să tâlcuiască și să învețe, cum ar putea să audă și să învețe a crede? Și să știți, că citaniile și tâlcurile (adică tâlcuirile cari se fac la cărțile sfinte și la slujbe) sunt mai bune decât citaniile sfintei evanghelii, fiindcă sunt hrana sufletească, hrană care satură sufletele flămânde de credința cea adevărată alui Dumnezeu“. (Didahia din Duminica II. d. Rusalii.)

Din aceste cuvinte se vede foarte bine că *Antim Ivireanul* e un chip vrednic de

toată îmbrățișarea, nu numai din punctul de vedere al limbii, al însemnătății lui culturale, ci și al predicării. Dl N. Iorga spune, că dintre mitropoliții ce i-au urmat „nimeni n'a mai urcat treptele ce duceau către amvon“,¹⁾ chiar când erau ei înșiși oameni de carte.

Din predicile lui Antim Ivireanul luăm multe învățături. Mai întâi învățăm, că pentru ca să poți predica, trebuie să cunoști bine s. Scriptură, ceea ce se vede așa de lămurit atât din predicile, cât și din scrierile lui. Iar această învățatură e de mare însemnătate. De aceea vom căuta să ne inspirăm din aceste predici cari într'adevăr ne vor servi de un bun călăuzitor.

De mare însemnătate este apoi cartea tradusă din rusește de episcopul Nicodem, a arhiepiscopului Inochentie al Odesei, de care de asemeni nu se prea vorbește. — Predici de bun aluat sunt ale mitropolitului Ilie Meniat. Nu pot lipsi din biblioteca nici unui preot predicile Arhimandritului Scriban, premiate de Academia Română. Sunt o capod'operă, limba ușoară, curgătoare și citindu-le par'că te înalță și te ridică spre cele cerești.

Voiu aminti apoi pe autorii germani: Kaim, Faulhaber, Stingeder. Un nume ca alui *Robertson*, pe care cunoscutul teolog german Adolf Harnack l'a recomandat în Germania ca cel mai de seamă predicator din timpul mai nou. (*Religiöse Reden v. Fr. W. Robertson, Leipzig, 1910*); iată că nume ca aceste sunt cu totul neștiute de noi.

Ni-se pune acum întrebarea, cum să utilizăm aceste izvoare?

Nimic nu ar fi mai greșit, decât dacă am lua o predică gata, aceea să o memorizăm și apoi să o rostim înaintea popoului. Fiecare predică a fost scrisă pentru un anumit timp, pentru anumiți ascultători și pentru anumite trebuințe, de aceea trebuie să-ți făurești cuvântarea pe urzeala sufletească din țara ta, din orașul tău și din satul tău. „Nu există decât o singură predică pentru clipa pe care ți-ai ales-o, către ascultători dați, în împrejurările date, în scopul dat, din gura predicatorului dat. De aceea predica trebuie să aibă nesfârșit de multe fățuri. De aceea doi predicatori nu pot să

fie niciodată aceeași predică; ba încă acelaș predicator nu trebuie niciodată să ție de două ori aceeaș predică. Din pricina asta, este o nelegiuire dacă cineva ține o predică străină. Predicatorul trebuie să spuie ce grăiește evanghelia pentru niște credincioși anumiți. Atunci predica va lucra asupra acelor credincioși.¹⁾

Datoria noastră e ca să ne pregătim, de aceea trebuie să cetim continuu și ce am cetit să știm potrivit ca să ne servească pentru împrejurarea dată, pentru trebuința dată, pentru ajungerea țânței căutate. Ori-câte izvoare am avea la îndemână le vom întrebuința ca singuri să zidim grăirea. De aceea totul va trebui să fie viu în noi, totul să fie simțit de noi, să fie plămădit în noi.

La început vom căuta ca predica să o scriem în întregime și aceasta vom face-o ani de-arândul, altcum păcătuim împotriva talentului primit, păcătuim față de poporul credincios, și în loc să mergem înainte, dăm înapoi. Este peste tot cunoscută plângerea: asta nu o pot face, asta nu o pot termina, sunt numai scuzele unei obișnuințe rele, pentru delăturarea cărora lipsește voința și puterea necesară. Cu cât ne-am apucat mai de vreme la pregătirea predicii, cu cât am lucrat-o mai cu îngrijire, cu cât am memorizat-o mai bine, cu cât a fost însoțită de mai multă rugăciune și meditație, cu atât va fi mai aducătoare de roadă și mai binecuvântată. Inima noastră trebuie să fie pătrunsă și însuflețită de cuvântul dumnezeesc, să fie curățită de orice gând rău, ci numai de intențiune curată și atunci cu o astfel de inimă, vom putea mai ușor pătrunde în tainele învățăturilor creștine, ne vom putea mai ușor apropia de inimile credincioșilor în cari vom întemeia împărăția lui Dumnezeu.

Datoria noastră cea mai de căpetenie este să ne pregătim și pentru aceasta totdeauna să găsim timp, lăsând toate la oparte, având în vedere cuvintele s. Scripturi: „Nu este cuvios, ca noi lăsând cuvântul lui Dumnezeu să slujim meselor“.

(F. A. 6, 2.)

(Va urma.)

Prof. A. Buzdug.

¹⁾ Istoria literaturii române în sec. XVIII, pag. 433.

¹⁾ Praktische Predigtlehre pag. 24. M. Schian.

Valoarea misionară a sfintei mărturisiri.

(Urmare și fine)

de Iconom I. Dărvărescu,
inspector misionar, ep. Râmnicu-Vâlcea.

10. Ajunările, ca mijloc de concentrare religioasă:

a) O Mercure sau o Vinere de post, în care timp, penitentul să-și aprindă candelă, să stea acasă, rugându-se și citind rugăciuni, psalmi sau părți din sf. Scriptură, după indicația duhovnicului.

b) În ziua aceasta penitentul să se gândească la tot ce a făcut și să făgăduiască îndreptarea înaintea lui Dumnezeu. Să se ferească de tot ce l-ar putea neliniști, să trăiască numai pentru sine și pentru Crucea lui Hristos. Pentru a se ține tează conștiința păcatului, se pot da apoi ca epitimii și postirea în ale zile decât cele din post: Lunea sau Joia spre exemplu.

11. Să i se dea spre *sfătuire și îndreptare un vecin*, un prieten sau un consătean, care este oarecum depărtat de credința și de practicile Bisericii, arătându-i-se penitentului că prin aceasta împlinește cuvântul psalmistului David: „*Invăța-voi pe cei fără de legi căile Tale și cei necredincioși la Tine se vor întoarce*” (psalm 50).

12. Acolo unde sunt sectanți, se vor da epitimii și în sensul ca penitentul să stăruiască prin toate mijloacele pentru readucerea rătăcitului la dreapta credință, arătându-se că lucrarea aceasta îi va aduce multă ispășire și îndreptare înaintea lui Dumnezeu, după cum spune sf. apostol Iacob: „*Fraților dacă s'a rătăcit vre-unul dintre voi dela adevăr și-l întoarce un altul la calea cea dreaptă, să știți că cine întoarce pe un păcătos din calea pe care se rătăcise, va mântui un suflet dela moarte și-și va acoperi o sumedenie de păcate*” (Iacob V, 10).

13. Sădiri și altoiri de pomi roditori pe la fântâni și răspântiile drumurilor, explicându-se penitentului că roadele din cari vor mânca atâția drumeți, vor fi spre pomnirea lui.

14. Săparea de fântâni pe ogoare pentru potolirea setei muncitorilor și trecătorilor, cari vor fi iarăși de mare ispășire pentru penitent.

Dealtfel fântânile și troițele strămoșilor

noștri au avut ca motiv tocmai această ispășire.

15. Purtarea Paștelor, în sensul de a se cumpăra vinul de împărtășit pentru copii și adulți în ziua sf. Paști. Și în legătură cu aceasta îmbrăcarea vre-unui orfan sau sărac, cu o haină nouă, cu care să se împărtășiască.

16. Ajutorarea la construcții și reparații de biserici, cumpărarea de odoare bisericesti, precum și lăsarea după moarte — pentru cei mai bogați a unui fond din care să se ajute săracii și să li se săvârșească ierurgii pentru suflet.

În general, în toate aceste epitimii să se oglindească mila creștină, iubirea de aproapele, explicându-i-se penitentului că acestea împreună cu căința și hotărîrea de a nu mai făptui păcatele mărturisite, vor fi de cea mai mare și hotărîtoare ispășanie.

Papa Piu V-lea (Encicl. II) a zis: „*Dați-mi duhovnici buni și voiți schimbă fața întregului glob pământesc*”. Și pe bună dreptate, fiindcă numai la scaunul duhovniciei, sub epitrahil, demonul din noi tace, iar sufletul nostru capătă onduiri de ceară. De meșteșugul duhovnicului depinde ca acest demon să tacă pentru totdeauna, iar sufletul să capete onduiri mântuitoare.

Socotesc deci că nici o altă preocupare nu trebuie să fie mai actuală, pentru Biserica noastră, decât aceea de a face din scaunul mărturisirii — ca metodă și actualizare — cea mai de seamă armă pentru cucerirea sufletelor. Taina sf. Mărturisiri cuprinde în sine antidotul păcatului, a celui păcat, care produce uneori zguduiri de conștiință atât de puternice, încât trimite mii de suflete, astfel sguduite, în apele sectantismului. Taina sf. Mărturisiri se înfățișează nu numai ca un mijloc admirabil de sfințire și de acțiune pastorală, dar îmbracă și caracterul celei mai puternice arme pentru păstrarea sufletelor în făgașul ortodoxiei, adică este un hotărîtor mijloc de luptă împotriva sectelor.

Aceasta este de altfel și rațiunea discuțiunii asupra acestei sf. Taine într'un Congres misionar.

Cu aceste zise asupra caracterului, importanței și a mijloacelor de aplicare ale spovedaniei, încheiu și rog pe bunul Dumnezeu să binecuvinteze strădaniile noastre

în sensul de a face să răsară din aceste discuțiuni cele mai bune arme de apărare ale dreptei credințe.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Ședințele Sfântului Sinod.

Sesiunea de primăvară a Sf. Sinod s'a deschis în ziua de 16 Martie c., sub prezența I. P. Sf. Sale Patriarh *Miron Cristea*. Ședința a fost precedată de oficierea unei Doxologii la biserica Patriarhiei, fiind de față toți înalții ierarhi prezenți la Sinod, Ministrul Instrucției și Cultelor, Subsecretarul de stat dela Culte, etc.

După deschiderea ședinței de către președinte, dl ministru *Costăchescu* a citit mesajul de deschidere a sesiunii.

I. P. S. Patriarh a rugat pe dl ministru al instrucțiunii să arate membrilor S. Sinod, care au fost principiile călăuzitoare la alcătuirea bugetului cultelor pe 1931, întrucât s'a constatat că există diferențe de tratament între biserica ortodoxă și celelalte culte. Biserica ortodoxă a fost nedreptățită, în ce privește acordarea subvențiilor, față de cultele minoritare, cari au fost favorizate.

Astfel, numărul protopopiatelor este mai mare la uniți decât la ortodocși; consilierii referenți uniți sunt mai bine remunerați decât cei ortodocși; alocația bugetară de materiale a bisericii unite este de zece-ori mai mare decât a celei ortodoxe, etc.

Dl ministru *Costăchescu* a arătat că în alcătuirea bugetului cultelor a întâmpinat mari dificultăți, dar a căutat, ca parohia, celula de bază a bisericii, să nu fie lovită de prea mari reduceri.

De altfel în alcătuirea bugetului bisericii ortodoxe s'a ținut seamă de indicațiile capilor bisericii, (?) cari au avut o conferință la Patriarhie cu primul ministru și ministru de finanțe.

În prezent ministerul instrucției studiază chestiunea înlăturării tuturor nedreptăților constatate în dauna bisericii ortodoxe.

S'a intrat apoi în ordinea de zi și s'a procedat la constituirea comisiilor speciale.

*

Ședința din ziua a doua s'a ținut tot sub președinția I. P. S. Patriarh Miron.

I. P. S. Mitropolit *Nectarie* al Bucovinei a făcut o expunere asupra chipului cum au decurs lucrările conferinței dela Lambeth (Anglia), pentru apropierea dintre biserica anglicană și cea ortodoxă.

S'a luat apoi în discuție chestiunea jurământului, pe care trebuie să-l depună cântăreții bisericesti. S'a stabilit o formulă de jurământ de credință față de Rege, chiriarh și legile țării. Jurământul va fi depus în fața parohului.

*

Ședința din ziua a treia s'a ținut sub președinția I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei.

P. S. S. *Grigorie*, episcopul Aradului, a făcut o dare de seamă asupra activității desfășurate de

episcopul militar, în rândurile armatei în cursul acestui an.

I. P. S. S. *Gurie*, Mitropolitul Basarabiei, a expus părerile sale asupra regulamentului de organizare a soboarelor preoților misionari.

P. S. S. *Grigorie* al Aradului, a arătat că la congresul baptist, ținut la Arad în 1930, au luat parte și reprezentanți ai baptiștilor din Canada. Asta învederează ce importanță dau baptiștii răspândirii credinței lor. A propus să se ia măsuri de organizare a misionarismului pentru a putea stăvili proporțiile propagandei sectelor dela noi.

În acest sens s'a trimis un proiect de organizare a misionarismului tuturor episcopilor din țară, spre a-și da avizul.

Membrii Sinodului au luat în discuție proiectul de reformă al învățământului superior, în ce privește partea privitoare la învățământul teologic universitar.

*

Ședința din ziua a patra s'a ținut sub președinția I. P. S. S. Patriarhul Miron.

P. S. S. *Grigore Leu Botoșăneanu* a arătat că foarte mulți dintre absolvenții seminariilor nu pot găsi parohii și deci nu pot fi hirotonisiți. Situația acestora fiind destul de tristă, P. S. S. a propus să se intervină la ministerul instrucțiunii pentru a se introduce în actualul proiect de lege al învățământului superior dreptul seminariștilor de a se înscrie și la alte facultăți în afară de facultatea de teologie.

Sf. Sinod a aprobat acest punct de vedere.

S'a luat apoi în discuție chestiunea obiectelor sacrate, pe care anumiți indivizi le comercializează ca obiecte de artă, de lux și curiozitate istorică.

După discuții la care au luat parte I. P. S. S. Patriarhul Miron, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, Episcopul Visarion Puiu și arhiereul Tit Sîmedria, Sf. Sinod a hotărât să se intervină la comisia monumentelor istorice care să strângă toate aceste obiecte sacrate, eșite din uz și să se înființeze cu ele muzee eparhiale.

P. S. S. arch. *Vasile Stan* a relevat faptul că nu se dă cuvenita atențiune educațiunii religioase de către organele școlare și de Stat.

Sf. Sinod a hotărât să se facă demersurile necesare în acest sens.

*

În ziua a 5-a Sf. Sinod s'a întrunit sub președinția I. P. S. S. Patriarhul Miron.

P. S. S. *Grigore* al Aradului a făcut un referat asupra participării Sf. Sinod la sărbătorirea celei de a 60-a aniversare a d-lui prof. N. Iorga.

Tot P. S. S. *Grigore* a făcut o expunere a dezideratelor exprimate în conferința preoților misionari, ținută la Cernăuți, cu privire la răspândirea cărților religioase, a cursurilor misionare pentru călugări etc.

P. S. S. arhiereu *Grigore Leu-Botoșăneanu* a făcut o expunere asupra primejdiei sectelor religioase, care sunt temeinic susținute cu fonduri străine și se bucură de o neîngăduită toleranță, deși prin acțiunea lor antinațională și antimilicitară, minează temelia statului unitar român.

Asupra acestei chestiuni au luat cuvântul I. P. S. Mitropoliți Pimen al Moldovei, Gurie al Basarabiei și P. S. Tit Sîmedrea.

P. S. *Visarion Puiu* al Hotinului a arătat situația morală și materială destul de grea a capelei române dela Baden-Baden (Germania).

S'a ales o comisie de zece membrii cari să studieze problemele ce se vor discuta în pro-Sinodul ecumenic, ce se va ține în 1932.

Membrii Sf. Sinod au discutat regulamentul de organizarea acestui înalt for bisericesc.

*

În ziua a 6-a membrii Sfântului Sinod s'au întrunit din nou sub președinția I. P. S. Patriarhul Miron Cristea.

Întreaga ședință a fost ocupată de discuții asupra reorganizării tipografiei cărților bisericești și a revistei ortodoxe.

La sfârșitul ședinței s'a hotărît prorogarea sesiunii Sfântului Sinod până după sărbătorile Paștilor.

O frumoasă activitate culturală-religioasă.

— Duminica III-a din post în Turda. —

Ortodoxia ca o realitate inseparabilă de structura noastră sufletească își justifică dreptul la existență pretutindeni. Societățile culturale-religioase cari lucrează sub directa supraveghere a bisericii contribuie în largă măsură la formarea unei conștiințe ortodoxe unitare și ridică prestigiul bisericii care le povățuește.

O societate care aduce servicii reale bisericii și neamului este „Societatea Națională a femeilor ortodoxe române“. Această societate are aproape în fiecare oraș câte o filială. Înregistrăm cu deosebită satisfacție munca febrilă din ultimul timp ale acestor artere ale organismului societar. E destul să ne oprim la filiala din orașul Turda, care în anul de față desfășoară un program laudabil.

Din inițiativa comitetului prezidat de D-na protopop *Lucreția Mureșan* care are la activul său atâtea opere salutare pentru credincioșii și Biserica noastră de acolo, s'a inițiat un ciclu de conferințe pentru publicul turdean. Seria conferințelor a început-o un vlăstar al județului Turda și un bărbat devotat al bisericii Dl director ministerial *Dr. Valer Moldovan*. A doua conferință a ținut-o Dl *Dr. Sebastian Stanca*, consilier eparhial. Despre rezultatul acestora s'a scris în foaia noastră.

Pentru data de 15 Martie a. c. a fost invitat dela centrul eparhiei Dl *Dr. Ioan Vască*, Rectorul Academiei teologice. Întrucât această Duminică e decretată de biserică a crucii, i s'a dat fastul cuvenit. La biserica parohială s'a oficiat serviciul divin în sobor de către prof. *Dr. Ioan Vască*, Prot. *Iovian Mureșan*, pr. *Gr. Biji* și pr. *E. Mureșan*, iar după serviciul divin păr. *Vască* a rostit o cuvântare înălțând sufletele credincioșilor.

La orele 4 p. m. a urmat la „Casa Culturală“ conferința prof. *Dr. I. Vască* despre: „*Criza economică și concepția Bisericii*“. Conferențiarul a subliniat că substratul crizei economice care paște azi omenirea este de natură etică. Asanarea acestei crize se poate face prin înnoirea și echilibrarea sutletească a omului, adoptând virtuțile nobile izvorite dintr'o credință tare. Conferința a fost însoțită de nenumărate exemple, cece a făcut-o mai plausibilă auditorilor.

În continuare a conferențiat *Dr. Dimitrie Roșca*, conferențiar la Universitatea din Cluj despre „*Aspecte din psihologia franceză*“.

Ambele conferințe au dezvoltat un viu interes pentru publicul numeros care a luat parte.

Ce ne privește n'avem decât să felicităm Societatea femeilor ortodoxe în frunte cu Prezidenta ei pentru devotamentul cu care lucrează pentru succesul cauzei noastre bisericești, dorindu-i ca și de aci înainte să calce pe drumul înfăptuirilor frumoase și nobile.

Rap.

Aspecte actuale din problema morală

este titlul conferinței ținută de păr.-prof. *Valeriu Iordăchescu* dela facultatea de teologie din Chișinău, în ziua de 22 Martie c., în ciclul de conferințe inițiat de Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor, filiala Cluj.

Conferențiarul deși a tratat o problemă abstractă prin natura ei, s'a năzuit dela început s'o pună în legătură cu conduita omenescă, căutând la fiecare pas să reliefeze adevărata morală și principiile ei călăuzitoare pentru țința supremă a omului.

Omenirea se află la o răspântie, e pusă

la grea încercare. Moralitatea este în descreștere și pericolul este iminent. Literatura isvorită din suflete îngrijorate de viitorul omenirii a dat alarma asupra moravurilor viciate. Purtătorii destinului omenirii s'au sesizat de acest rău și au căutat să-l îndrepte dar n'au reușit. De ce? Explicabil, fiindcă reabilitarea morală nu e expresia legiferării, ci provine din stabilirea echilibrului sufletesc cu ajutorul unor norme cari să poarte în ele pecetea veșniciei și a indestructibilității. Totalitatea acestor norme menite să conducă omenirea către scopul ei ultim constituie *fenomenul moral sau moralitatea*.

Moralitatea nu este un sistem de con-cepte goale, provenite dela o autoritate lumească, ci pentru a-și asigura consistența trebuie să aibă la bază 5 condiții esențiale: 1. ideea de divinitate, 2. ideea de bine, 3. de libertate, 4. de obligație și 5. de responsabilitate. Gânditorii n'au fost de acord asupra înțelesului moralității. Dintre toți cel care a revoluționat mai mult omenirea prin ideile pe cari le-a emis, a fost I. Kant. Având ca punct de plecare autonomia ființei umane, Kant concepe morala independentă de religie; însă acest punct de vedere contrazice spiritul moralei creștine, întrucât între religie și morala creștină există un raport de reciprocitate și nu unul de autonomie cum susține morala kantiană. Conform moralei preconizată de Kant, omul este legiuitorul normelor care-i dirijează conduita; morala este un postulat al rațiunii, e imperativul categoric, căruia ne supunem în mod necondiționat. Neajunsurilor moralei kantiene sunt multe. Clădește edificiul moral pe o bază nesigură și cu un scop imprecis și supus hazardului. Prin separația moralei de religie, îi răpește tocmai elementul metafizic, element absolut indispensabil pentru direcționarea vieții omenestii la însușirea binelui suprem, — la Dumnezeu. Morala nu se poate întemeia decât pe metafizică.

Omenirea în general este impregnată de pozitivism, — proslăvește mai mult produsele rațiunii și ajunge la un dezacord între facultățile sufletești. De-aici lupta între știință, religie și filosofie, toate provenite din același izvor. Este o luptă în sânul aceleiași unități spirituale, care însă poate fi

înlăturată. Conferențiarul referindu-se la noi, dorește ca poporului românesc să-i fie hărăzit a produce această conciliere, contribuind prin aceasta la promovarea culturii naționale și la așezarea ei pe un pedestal trainic.

Interesanta conferință a păr. Iordăchescu a fost ascultată cu mult interes și răsplătită cu călduroase aplauze de numerosul public.

L.

CRONICĂ

Predică în Biserica Catedrală. Duminecă 5 Aprilie c., va predica Pr. prof. *P. Curea*. — În Capela Școalei Superioare de Comerț în această zi va servi și predica pr. *Emil Nicolescu*.

Donație. Mărinimosul preot-prof. *Valeriu Iordăchescu*, dela facultatea din Chișinău, a donat pentru catedrala din Cluj suma de 1000 Lei. Tot prin Dsa am primit suma de 2000 Lei dela dna *Elena Giosam* din Iași. Aducem viile noastre mulțumiri mărinimoșilor donatori.

Câți români mai sunt în America. Într'un articol scris de dl N. Bencia în revista „Graul Românesc“, în care se face istoricul emigrării românilor în Statele Unite ale Americii, concludă că din numărul de 150.000 români câți erau în anul 1914, astăzi abia au rămas 77.725. Mai departe spune că românii ortodocși, cari formează $\frac{3}{4}$ parte din populația românească, au 29 biserici — a 30-a în lucrare — cari se evaluează la aproximativ 100 milioane Lei. Uniții au 16 biserici. Baptiștii români sunt în număr foarte mic și au 4 case de rugăciuni. Incheie articolul cu aceea că „Românul american e totdeauna bun român. Ține morțiș la credința și legea sa, la dătinile și obiceiurile frumoase ale neamului și în zile de sărbători cu mândrie poartă pitorescul costum național și cu drag își îmbracă copii lor, voind a arăta, că și aceștia sunt Români și trebuie Români să rămână“.

A apărut „**TRIODUL**“ aprobat de Sf. Sinod. Se află în vânzare la *Librăria Eparhială din Cluj* (Piața Cuza Vodă 6). Costul unui exemplar broșat 600 Lei, legat în pânză 825 Lei; plus porto.

Nr. 97—1930 paroh. (19) 1—1

CONCURS

Pentru ocuparea postului vacant de cantor a parohiei ort. rom. *Săcalul-de-Pădure* protopopiatul Reghin jud. Mureș, cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Renașt.”

Retribuțiunile împreunate cu acest post sunt: 1. Sesiune cantorală 8 jug. primit prin Reforma Agrară în mod provizor. 2. Folosința cimitirului comun $\frac{1}{2}$ jug. 3. Venitele stolare și anume: dela înmormântări 50 Lei; cununii 25 Lei; sfeștanie mare 20 Lei; mică 10 Lei; maslu 25 Lei; dela slujbe 250 Lei. 4. Drept de pășunat pentru 2 vite. 5. Una soarte de lemne de foc.

Candidații cari doresc ocuparea acestui post, pe lângă înaintarea următoarelor acte, vor trebui să producă și o dovadă de satisfacerea serviciului militar.

1. Extras de botez dela parohie. 2. Decretul de cantor. 3. Certificat de moralitate dela oficiul parohial. 4. Certificat școlar de pe ultimul an.

Candidatul după ce va fi ales, este obligat a instrui un cor în această parohie și a primi pe lângă dânsul un cantor ajutor, care va fi ales de consiliul parohial și căruia după introducere va trebui să-i cedeze 2 jug. pământ și $\frac{1}{4}$ din venitele stolare.

Candidații sunt obligați ca înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sărbătoare a se prezenta la biserică spre a cânta și face cunoștință cu poporul.

Săcalul-de-Pădure, la 14 Dec. 1930.

Emil Colceriu,
preot, președ.

Vasilie Valia,
epitrop I.

Nr. 1836—931. (17) 2—2

CONCURS DIN OFICIU

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a *Lunca-Mureșului* (Cucerdea-săcuiască) se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Renașterea” în următoarele condițiuni:

1. Dotațiunea dela Stat conform cvalificațiunei alesului.

2. Locuință în natură în casele parohiale solid edificate, constatătoare din 3 camere, bucătărie de iarnă și de vară cu toate supraedificatele necesare unei gospodării intense.

3. 30 jughere cultivabile pe vatra Mureșului și trei (3) jughere pășune.

4. Dela 120 familii câte o ferdelă de cucuruz și $\frac{2}{3}$ din zilele de lucru.

5. Stolele uzitate.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta în termenul indicat cererile justificate cu documente pentru parohie de clasa I. și cu certificat dela P. S. Sa Episcopul nostru eparhial, la Oficiul Cons. eparhial subsemnat și cu prealabila încuviințare a acestui oficiu se vor putea prezenta în parohie spre a celebra, și a face cunoștință cu poporul.

Cluj, la 16 Martie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 160—1931 (20) 1—1

Licitație minuendă.

Consiliul parohial ort. rom. din orașul *Huedin*, județul Cluj, dă în întreprindere pe cale de licitație minuendă *zidirea bisericii* conform planului și devizului aprobat de Ven. Consiliu Eparhial din Cluj sub Nr. 6006 din 1930 și invită pe cei interesați ca până la 5 Aprilie 1931 ora 12 a. m., să-și înainteze Consiliului parohial, oferte în scris închise și sigilate.

Licitația se va ține în aceeași zi (5 Aprilie ora 3 d. m.) în cancelaria oficiului parohial ort. român din Huedin.

Comuna bisericască va da în natură piatră și cărămidă — a căror prețuri se vor scoate din deviz. Celelalte materiale necesare, transportarea lor cât și lucrătorii cad în sarcina antreprenorului care va lua biserica.

Concurenții vor depune un vadiu în număr, hârtii de valoare, libel de bancă acceptabile, sau imobil liber de sarcini, de cel puțin 10% asupra prețului total din deviz de Lei 1,608.165.—.

Planul, proiectul de deviz și condițiunile speciale de executare se pot vedea la oficiul parohial ort. român din Huedin.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea bisericii fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanță și soliditate. Epitropia parohială nu suportă spesele de participare la licitație.

Huedin, la 1 Martie 1931.

Aurel Muntean
paroh-protop. ort. rom.

Ioan Georgescu
epitrop.